

Soạn bài Luật Thơ (tiếp theo) - Ngữ văn lớp 12

Câu 1. So sánh những nét giống và nhau về vần, hài thanh và nhịp điệu trong thơ ngũ ngôn truyền thống ở bài *Mặt trăng* (trang 103 - 104, SGK) và đoạn thơ năm tiếng trích từ bài *Sóng* của Xuân Quỳnh.

Trả lời:

Sóng là bài thơ ngũ ngôn hiện đại, *Mặt trăng* là bài thơ ngũ ngôn truyền thống, hai bài thơ có những điểm giống và khác nhau.

a. Giống nhau:

- Mỗi câu có năm chữ (tiếng)
- Đều dùng vần chân, vần liền, vần lưng, vần cách...
- Các thanh bằng trắc cũng đối nhau, nhất là những vị trí quan trọng.

b. Khác nhau:

Sóng - Xuân Quỳnh	Mặt trăng - khuyết danh
- Vần: sử dụng linh hoạt, có vần cách (thế, trê), có vần chân (trê, bê, lớn, lên)	- Vần: một vần (độc vận), vần cách.
- Số câu không hạn định	- Số câu hạn định (tứ tuyệt: 4 dòng; bát cú: 8 dòng)
- Nhịp lẻ linh hoạt: 1/2/2, 2/3, 3/2	- Nhịp : nhịp lẻ 2/3
- Thơ hiện đại không bắt buộc phải đối thanh bằng/trắc nếu như có vị trí đó không ảnh hưởng nhiều đến sự thuận tai	- Hài thanh: yêu cầu nghiêm ngặt về đối thanh, đối nghĩa

Câu 2. Phân tích cách gieo vần ngắt nhịp khổ thơ sau đây để thấy sự đổi mới, sáng tạo trong thể thơ bảy tiếng hiện đại so với thơ thất ngôn truyền thống.

Trả lời:

- Xác định thanh bằng - trắc trong các tiếng của đoạn thơ:

Đưa người ta không đưa qua sông

B - B - B - B - B - B - B

Sao có tiếng sóng ở trong lòng

B - T - T - T - T - B - Bv

Soạn bài Luật Thơ (tiếp theo) - Ngữ văn lớp 12

Bóng chiều không thắm, không vàng vọt

T - B - B - T - B - B - T

Sao đầy hoàng hôn trong mắt trong

B - B - B - B - B - T - Bv

- Thơ thất ngôn truyền thống gieo vần chân: đoạn thơ trên đây gieo vần lưng, vần liền (các từ in đậm).

- Thơ thất ngôn truyền thống ngắt nhịp 4/3 hoặc 2/2/3: đoạn thơ ngắt nhịp linh hoạt hơn, có chỗ 2/1/4, 1/3/3.

=> Sự đổi mới, sáng tạo thể hiện ở chỗ: luật thơ không ràng buộc nghiêm ngặt như trong thơ truyền thống.

Niêm	Vị trí tiếng		2	4	6	7
(Không đối)	l	► Dòng 1	B	T	B	Bv
	l	Dòng 2	T	B	T	Bv
'	l	Dòng 3	T	B	T	T
	l	► Dòng 4	B	T	B	Bv

Câu 3. Tìm những yếu tố vần, nhịp, hài thanh trong đó khổ thơ sau để chứng minh ảnh hưởng của thể thơ thất ngôn Đường luật đối với thơ mới.

Trả lời:

- Xác định các yếu tố vần, nhịp, hài thanh:

Sóng gợn tràng giang/ buồn điềm điệp (4 - 3)

T - T - B - B - B - T - T

Con thuyền xuôi mái / mái song song (4 - 3)

B - B - B - T - T - B - Bv

Thuyền về/ nước lại/ sầu trăm ngả (2-2-3) (4-3)

B - B - T - T - B - B - T

Củ một cành khô/ lạc mấy dòng (4 - 3)

T - T - B - B - T - T - Bv

Soạn bài Luật Thơ (tiếp theo) - Ngữ văn lớp 12

- Chứng minh sự ảnh hưởng của thể thơ thất ngôn đường luật đối với thơ mới:
- + Về vần: Thơ mới vẫn chịu ảnh hưởng của vần thơ đường luật, chủ yếu gieo vần chân.
- + Về nhịp thơ: Thơ mới chủ yếu vẫn sử dụng 3-4 hoặc 4-3 như trong thơ đường luật cổ.
- + Về hài thanh: Thơ mới vẫn tuân thủ niêm luật đường thi: Chữ thứ hai câu hai phải cùng niêm (thanh bằng hay thanh trắc) với chữ thứ hai câu 3.